

Kusinerna
som kan bli
sämst i Sverige

Sid 10-11

"Mamma Mia"
har gått hem
på Palmerston

Sid 14

Brost i sitt rätta element

Gör succé i "Avalon"

Sid 4-7

Roligt - också. Det var inte så här allvarligt hela tiden under inspelningen av "Avalon". När kameran stängts av var det konstant trams. "Många som var med i filmen trodde att det var en komedi", berättar Axel och tillägger: "Johannes är som en underhållningsmaskin".

Foto: Fredrik Wenzel

Spelplats: Laholmsbukten

Brost, Båstad och Bjärehalvön har huvudrollerna i den hyllade storfilmerna "Avalon"

Snart har den internationellt hyllade filmen "Avalon" svensk premiär. I går var den psykologiska thrillern öppningsfilm på Göteborgs filmfestival och om en knapp månad går den upp på biograferna.

"Avalon", som i höstas fick kritikerpriset för bästa debutfilm på den internationella filmfestivalen i Toronto, har nära kopplingar till Halland och dess södra gränstrakter. Huvudrollen spelas av Johannes Brost, hedersmedborgare i Laholm, och regissören Axel Petersén kan vandra sten i Båstad, där han tillbringat många somrar. Att välja Kattegatt, Hallandsås och tennisveckan som fond för sin första spelfilm var självklart.

att filmen, som utspelar sig fyra dagar under tennisveckan, skulle bli en stor internationell framgång var det nog inte många som anade av de statister som sena nätter sommaren 2010 stod huttrandes under filtarna i väntan på nästa tagning.

Jag hängde själv en sen kväll i den provisoriskt uppbyggda baren, bredvid några palmer, på Hotell Båstads innergård. Äppelmusten som hällades i glaset, för att i olika grader av utspäddhet se ut som vin eller whiskey, värmdes inte ett skvatt, men vi minglade och hade trevligt medan Johannes Brost fällde sina repliker.

Att filmen skulle innebära en strålglänsande comeback och att branschtidningen Variety efter Torontovisningen skulle skriva "Brosts insats är storartad", var kanske mer än även han vågat hoppas på.

– Recensionen var oerhört smickrande. Det är ju den tyngsta filmtidningen, säger Johannes Brost när jag ringer upp en dag i januari. Han befinner sig på Filminstitutet i Stockholm där vårens svenska biopremiärer just presenterats.

Men nej, han kände *inte* på sig att rollen skulle bli ett genombrott.

– Men jag hade ett oerhört förtroende för Axel. Jag var med så mycket i filmen och var oerhört fokuserad på

att leverera. När man spelar in så mycket vet man aldrig vad som till sist kommer med i själva filmen.

Längtar hit

Han har njutit varenda stund han spelat in i sin "hemmiljö", säger han.

– Jag älskar hela det här området, Bjärehalvön och Laholmsbukten. Jag längtar dit när jag är i Stockholm.

Men ännu står sommarhuset i Mellbystrand tillbommat.

– Jag skulle gärna vilja bo där mer, men det är inte vinterbonat. Så fort det spricker upp så kommer jag som en pilfalk. Jag har en passion för att bada i havet, från tidig vår till början av september.

En scen är inspelad i Mellbystrand, berättar Johannes. När han är ute och kör på en raksträcka på en skogsväg.

– Det var väldigt trevligt att spela in i så fantastiskt vackra miljöer. Stornyn går i en fåra för sig själv, säger han.

Han har ännu inte sett filmen med publik, "hade gärna varit med i Toronto, men det räckte inte budgeten till".

Han såg filmen för första gången i Axel Peterséns dator.

– Först satt jag tyst ett tag, sedan sa jag "det här är en oerhört speciell film". Det är svårt att bedöma när man ser sig själv, man har inte den distansen.

Av alla de karaktärer som Johannes

Foto: Petra Carlsson

genom åren spelat är Janne, som han gör i "Avalon", den som ligger närmast honom själv, berättar han.

– Axel har plockat en del från mig när han skapat karaktären, och en del från sina föräldrar. Han har sneplat på deras umgängesliv, säger Johannes.

Något annat

Jag träffar den 32-åriga regissören Axel Petersén när han gör ett stopp på resan mellan klipparbetet i Köpenhamn och bostaden i Stockholm. Efter att ha sett

några av de konst- och kortfilmer han gjort, har jag börjat misstänka att det här är något vi inte sett förut.

– "Avalon" handlar om människor i 65-årsåldern som tror att de är 25, förklarar Axel när vi slagit oss ner vid ett hörnbord på kafé Continental i Båstad.

– De lever som om det vore student-sommar.

Det är Axel som valt det anrika kaféet på Köpmansgatan som träffpunkt. Han känner Båstad väl och har tillbringat

Mångsidig.

Axel Petersén är inte enbart aktuell på filmduken. Under våren har han en utställning på Gallery Niklas Belenius i Stockholm. Axel utlovar "något helt nytt".

Fort-sättning på nästa uppslag ▶

Vinnare? I Göteborg tävlar "Avalon" om Dragon Award för Bästa nordiska film. Brosts rollkaraktär Jannes kollega spelas av Peter Carlberg. Dramat utspelar sig under några intensiva dagar under tennisveckan, då ett gäng människor ska ha en skön sommar tillsammans men då allt går fel och en person dör...

Foto: Måns Månsson

* Galapremiär i Båstad

Efter Göteborg visas "Avalon" i Forum-sektionen på Berlin filmfestival (9-19 februari) och har därefter svensk biopremiär den 24 februari. Redan 22 februari är det dock galapremiär på Scala Bio i Båstad. Då finns Johannes Brost på plats, för att inleda och prata efter filmen.

I övriga roller: Peter Carlberg, Carl Johan De Geer, med flera.

Bakom filmen står bolagen Idyll och Fasad med producenterna Erika Wasserman och Jesper Kurlandsky, som även arbetar ihop med Falkenbergsfilmarna Henrik Hellström och Fredrik Wenzel ("Man tänker sitt" och kommande "Håligheter") respektive Jesper Ganslandt ("Apan" och nya "Blondie").

Axel Peterséns kortfilmer i urval: "The Tracks of My Tears 2", som handlar om myten kring Saddam Husseins Ferrari Testarossa (tävlade i Venedigs filmfestival's kortfilmssektion 2011 och visas nu också på Göteborg filmfestival), "A Good Friend of Mr World" (Guldbaggenominerad 2009).

at mycket tid här, också ett par skolar efter att hans mamma flyttat hit när Axel var tolv.

Därefter har han kommit och gått, men ofta varit här i längre perioder. Båstad har varit en samlingspunkt i flera generationer. "Pappa, mostrar, fastrar och morbror är här varje ledighet."

Tidigt tillbringade Axel somrarna hos mormor och morfar och kanske var det barndomens cykelturer längs Stensån som satte igång hans lust att berätta historier.

– För mig är Stensån den mest mytiska platsen på Bjäre. Mina första minnen av muntlig berättartradition kommer från när jag satt i en barnsadel bak på morfars cykel när vi cyklade längs ån och han berättade om allt från sjöodjur till pirater.

En andra chans

Riviera och Stensån är med i slutscenen i Axels film, som handlar om livspusslande på hög nivå.

I centrum står alltså Janne; en 40-talist som är inne i en livskris. Efter att ha blivit kvitt fotbojan han haft för en dunkel fastighetsaffär, beger han sig

till Båstad för att få en andra chans. Här ska han på nytt öppna ungdomens Boogie Club tillsammans med en vän och tidigare kollega i nattklubsbranschen.

Även Jannes syster Jackie kommer hit, på väg vidare mot en framtid i Spanien efter ett antal kraschade äktenskap. Nu, vid 65, börjar livet! De tre ska ha en skön sommar tillsammans innan deras vägar skiljs åt. Men något kommer förstås emellan, går helt fel och slutar med att en person dör.

Johannes Brost var ganska självklar i den här miljön, menar Axel men medger att det inte är en roll som vi är vana att se honom i.

– Nej, den här rollen har han aldrig gjort. Han fick mycket ros efter sin medverkan i Ulf Malmros "Bröllopsfotografen", där han hade en liten roll och gjorde en bra insats, men det här är något annat. Han är med i varenda bild i hela filmen och går igenom ett helvete.

Att välja Brost för huvudrollen bottnade i en intuitiv känsla, som blev en självklarhet vid det första mötet.

– När jag började jobba med det här

var Båstad den första grundstenen. Den andra var min faster, Léonore Ekstrand. Jag hade gjort en kortfilm med henne tidigare, så hennes karaktär fanns där redan från början. Jag skulle hitta en konstellation som kändes spännande och hade på känn att Johannes skulle vara på ett visst sätt privat, som jag aldrig hade sett i de sketcher eller tv-serier han medverkat i. När vi väl träffades kändes det självklart.

Platsen viktig

I två dagar spelade trion in scener som skulle fungera som en katalysator för hela skrivandeprocessen.

– Jag ville gärna skriva för dem. Detta var 2008. Samtidigt var det en hel del andra projekt som upptog Axels tid. Efter han gått tjeckiska filmhögskolan (FAMU) i Prag studerade han fem år på Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. Det var i samband med examen och slututställning våren 2010 som produktionsbeslutet för långfilmen blev klart.

Några av de filmer han tidigare gjort har det gemensamt att de är förlagda till olika krigsskådeplatser. Är det så att

han valt att göra filmerna utifrån dessa geografiska platser?

– Ja, många gånger har de nog kommit ur en plats. Långfilmen här är inget undantag, säger Axel med ett skratt.

– Från det att jag började göra film visste jag att jag någon gång måste göra någonting här hemma. Jag menar, Bergman var här – och Troell, med "Ingenjör Andréas luftfärd" – ute på Hovs Hallar, platser med helt andra dimensioner. Men det fanns andra ställen som jag gärna ville skriva scener för.

En perfekt fond

Det är inte så mycket som utspelar sig nere i det "hysteriska tennisveckomyllret".

Huvudpersonen Janne är inne på tennisstadion någon gång, men det mesta av handlingen sker i en trädgård uppe på åsen, ute på Hallands Väderö eller nere på stranden i Malen.

Spelplatserna har funnits innan scenerna fanns. Båstad som spelplats har varit grundläggande för att den här filmen ska funka över huvud taget, menar Axel.

– Det är en tragedi i botten, som sä-

Två goda skäl. "För alla som varit i Båstad eller velat åka hit, är det filmnostalgi", säger Axel om "Avalon" och ger ännu en anledning till varför man ska se filmen: "Se Brost! Allt du trodde om Brost och lite till".

Foto: Fredrik Wenzel

kert skulle kunnat utspela sig på månen, men Båstad som fond ger väldigt mycket till sammanhanget.

– Båstad under tennisveckan är som ett nedkok av Sverige 2011 i form av värderingar och hur Sverige ser ut i mångt och mycket. De senaste åren har det blivit mycket tryck på seminarier och workshoppar där man samlar finansgubbarna, till exempel. Alla kort ska spelas ut då. Det nya ska lyftas fram och allt ska ske under kort tid och göras med ett stort leende på läpparna. Man ska ladda upp och så ska man casha in.

Det finns en dialog i filmen som är hämtad från ett uttalande som gjordes av Göran Persson, när han för ett par år sedan blev tillfrågad varför han inte var på Gotland när det var Almedalsveckan.

– Han menade att det här är det nya Almedalen. Det är här det händer.

Drömscenario

Axel tror att även en utländsk publik kan läsa in relativt mycket av vad Båstad är utan att det skrivs på näsan: "En plats dit folk kommer under några

veckor på sommaren för att förverkliga sig själva och sina sommar- och partydrömmar".

Det har varit ett drömscenario att spela in här, "med många vänner och släktingar i rollerna", berättar Axel när vi druckit ur kaffet och går ner mot stranden vid Malen.

En bit bort skymtar Riviera vid Stensåns mynning, som blivit en favoritplats.

– Du känner dig trygg när du är i ditt eget element, och här kan jag varenda småsten och nyans, om det så är landskap eller kultur.

Både Axel och Johannes har erfarenheter från att ha jobbat som diskare på Båstads krogar, berättar han. Själv har han också haft jobb som biografmaskinist på ortens biograf, Scala.

Vad var det som lockade honom till konsten och filmen?

– Jag ville egentligen bli skådis. Det vill jag fortfarande och jag har gjort en del småroller, bland annat i "Cornelis". Men väntetid inför tagning är inget som lockar, säger Axel och skrattar, för att snart bli allvarlig igen:

– Jag var ganska lost fram tills jag var

23 och gjorde en massa olika saker: jobbade, pluggade konstvetenskap, reste. Konstvetenskapen har jag haft nytta av, men det är mer som en teoretisk grund, att man vet var man är.

En utmaning

Efter ett tag insåg Axel att han ville gå på filmskola, så han "gjorde en film".

– För att jag ville göra filmen men också för att bevisa för mig själv att jag faktiskt kunde.

Det tyckte även antagningsnämnden vid filmskolan i Prag, där han experimenterade vidare i det kortare formatet.

Att göra något med "så stränga ramar som en långfilm" har verkligen varit en utmaning, menar han.

– Bara manusformen är jätteintressant. Det är världens torraste konstform, men ju torrare desto mer kan man läsa mellan raderna. Redan där, tror jag, på manusnivå, kändes det med "Avalon" att *fan, det här är spännande* – att skala ner det till något absolut.

Inför den svenska premiären i slutet av februari är Axel redan igång med en ny långfilm. Han har skrivit hela hös-

Perfekt filmmiljö. Sandbankarna kring Stensåns mynning är en magisk, stilla plats som sätter fantasin i rörelse. Vissa dagar svämmar vattnet högt över trädstammarna i floddeltat och bildar små öar av sand.

Foto: Petra Carlsson

”För mig är Stensån den mest mytiska platsen på Bjäre.

Axel Petersén

Citat ur John Andersons recension i branschtidningen Variety:

"En film som speglar något av det bästa från sentida skandinavisk konstfilm [...] En fascinerande och i slutändan påträngande film, delvis på grund av sättet som Petersén koreograferar sina karaktärer, men också på grund av dessa karaktärer själva."

"Brost, som gör Janne underbart fördärvad och korrumperad, rör sig också som en man som har behållit sin ungdom. Den bilden är smittsam – och gör det dubbelt så hemskt när Jannes värld börjar rasa samman, och man får se honom kollapsa inifrån."

"Brosts insats är anmärkningsvärd, och i huvudsak internaliserad: Han är mest effektiv när han är tyst, och tänkande, inte särskilt djupt eller klartänkt, men på hur han kan undvika ansvar."

ten; i Tel Aviv, Kairo och Los Angeles, där han befunnit sig fram till vinsten i Göteborg.

– Nästa projekt kommer att bli mycket spännande, "Under pyramiden" heter filmen.

Ut i salongerna

Men nu är det "Avalon" som står i fokus. Filmerna har inte visats sedan filmfestivalen i Toronto på grund av Europapremiärkrav från Berlinale (Berlin filmfestival).

– Det känns mest som det har varit mycket snack och lite verkstad i "Avalon"-land. Men nu jävlar! Nu ska den ut i biosalongerna.

Första visningen i Toronto var "självljuskart pirrig" men mest av allt märkligt, tycker Axel.

– Vi var så långt bort från Båstad, Brost och allt som hade med "Avalon" att göra. Jag var självklart nog över att de inte skulle fatta ett smack av undertexten, jargongen eller humorn. Men det gjorde de. Med råge till och med. Det var roligt.

PETRA CARLSSON
redaktionen@shsmih.se